

VLARIO

OVERLEGPLATFORM

Werkgroep Rioolbeheerders binnen VLARIO geofficialiseerd

Vlario is het overlegplatform en kenniscentrum inzake riolerings, hemel- en afvalwaterkwesties en er bestaan 8 technische werkgroepen die elk één specifiek domein behandelen.

Omdat het rioleringslandschap continu in beweging is, wil VLARIO blijven instaan voor eenduidige en gedragen standpunten. Daarom werd de werkgroep Rioolbeheerders opgericht. In deze werkgroep zetelen afgevaardigden van Aquafin, Infrax, Pidpa, TMVW, Vivaqua en de Watergroep. Deze werkgroep heeft volgende actiepunten.

- Bespreking diverse knelpunten van rioolbeheerders en formuleren van gezamenlijke standpunten
- het opmaken van gemeenschappelijke besteksbepalingen ter aanvulling of wijziging van het Standaardbestek 250

- het maken van een gemeenschappelijk standpunt inzake technische zaken naar de VMM toe.

De algemene aanvullingen op het Standaardbestek 250 versie 2.2 zijn het eerste resultaat van deze werkgroep. VLARIO is secretaris van deze werkgroep en waakt erover dat alle partijen de nodige inspraak hebben. Het voorzitterschap wordt waargenomen door William Martens, senior-projectleider bij TMVW.

VLARIO-dag 2013 – een tevreden terugblik

Op dinsdag 26 maart vond de jaarlijkse VLARIO-dag plaats. Bijna 750 deelnemers werden getraceerd op het laatste nieuws uit de sector en konden op de rioleringsbeurs informatie krijgen over de nieuwste productontwikkelingen en uiteraard was er voldoende mogelijkheid tot netwerking. Want dat hoort zo in een netwerkgroep, of beter gezegd netwerkende organisatie.

SAVE THE DATE

VLARIO-dag 2014

1 april 2014, ANTWERP EXPO

Een samenvatting van de verschillende lezingen kan u verder in deze nieuwsbrief terugvinden. Er werd tijdens deze dag ook even teruggeblikt naar de studiedag Beleid en Overleg die op 14 februari in het Vlaams Parlement heeft plaatsgevonden. Alle gemeentelijke mandatarissen waren hiervoor uitgenodigd en wij hebben meer dan 100 deelnemers mogen verwelkomen. Een teken dat de rioleringsproblematiek ook van dichtbij wordt opgevolgd bij deze mandatarissen.

Kor Van Hoof (VMM) opende de Vlaeriodag 2013 met een overzicht van de Europese 'Blueprint for Water'. Dit initiatief van de Europese Commissie stelde in 2012 de hulpbron water en het Europese waterbeleid

in al zijn facetten centraal. Een grondige doorlichting leidde in november 2012 tot een 'Blueprint for Water', een blauwdruk waarin de Europese Commissie pleit voor een betere implementatie van de bestaande regelgeving door de lidstaten, een meer coherente integratie van water in andere beleidsdomeinen als landbouw, economie, ... en tenslotte voor het dichten van enkele hiaten in het regelgevend kader op Europees niveau. Hij verduidelijkt ook

de bevindingen van de Europese commissie over de toestand van het water in Vlaanderen en de eerste generatie Vlaamse stroomgebiedbeheerplannen.

In een tweede deel van de presentatie lag de focus op de **tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen**. Die 6-jaarlijkse plannen over het waterbeleid moeten de lidstaten opmaken in uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water. De doelstelling van de richtlijn en die plannen is de goede toestand van het grondwater en oppervlaktewater in Vlaanderen bereiken tegen 2015, met uitstel mogelijkheden tot 2021 en 2027. Zowel het lopende opmaakproces waarbij betrokkenheid van zeer veel actoren in het waterbeleid verwacht wordt, als de waaier aan inhoudelijke facetten kwamen aan bod. Er zijn daarbij ook **verwachtingen ten aanzien van de actoren in het waterzuiveringsbeleid en de Vlaamse gemeenten**.

Meer info: zie presentatie.

Situering van VLARIO binnen de watersector in Vlaanderen

Het is voor iedere organisatie een goede zaak om zich af en toe eens te bezinnen over haar doelstellingen en missie. Ook in de Adviesraad en de Raad van Bestuur van VLARIO werd die discussie gevoerd. Sinds de oprichting van VLARIO, nu meer dan 20 jaar geleden, is er inderdaad in de sector heel wat veranderd en er zijn een groot aantal spelers bijgekomen zoals aangegeven in de figuur.

De spin in het web is de regelgevende en toezichthoudende overheid, in het bijzonder VMM. Dit is niet negatief bedoeld. Een spin zit in het middelpunt van haar web en houdt alle richtingen in de gaten maar ze kan wel eens in een bepaalde richting uithalen! VLARIO bevestigt het kenniscentrum en overlegplatform te willen zijn op het gebied van gemeentelijke riolering en (kleine) waterzuiveringsinstallaties ten dienste van de rioolbeheerders (gemeenten,

Ingeborg Barrez

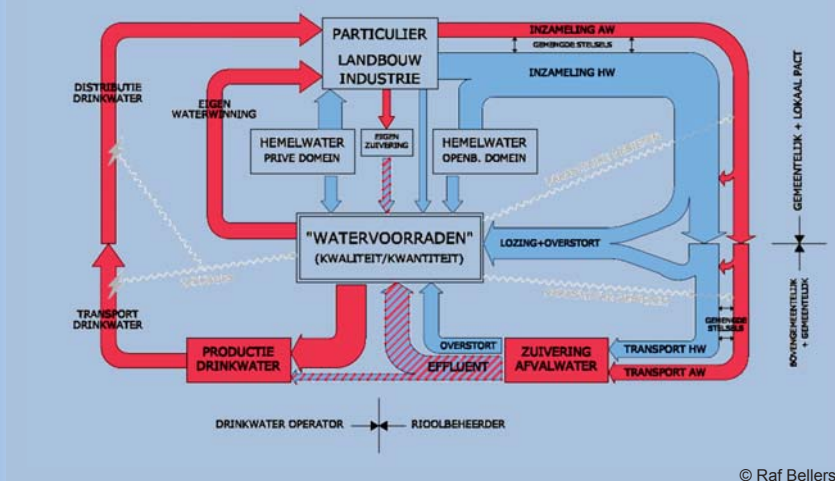

Luc Bossyns

Jean Berlamont

Organisatie watersector in Vlaanderen

intercommunales of waterbedrijven), niet meer maar zeker ook niet minder.

Een kenniscentrum zijn houdt in dat:

- de bestaande relevante kennis, beschikbaar bij de leden, in "grijze" literatuur (rapporten, verslagen) of in het buitenland in kaart wordt gebracht en aangeboden wordt aan de leden via de website, infodagen, de nieuwsbrief, de werkgroepen, opleidingen en lesencycli.
- de leemten in de kennis geïdentificeerd worden. Nieuwe kennis is inderdaad nodig om innovatief te kunnen zijn in een steeds complexer wordend systeem met altijd te beperkte budgetten en omdat er nieuwe problemen ontstaan door keuzes die we in een recent verleden gemaakt hebben. Zo brengt bvb. de keuze voor gescheiden riolering problemen mee voor het onderhoud en de inspectie van de afvalwaterriolen en H2S aantasting van de rioolbuizen. Het opmaken van hemelwaterafvoerplannen vraagt een heel andere aanpak dan het vroegere ontwerp van een gemengde riolering. Ook over "septische putten" en drukriolering zijn er nog heel wat vragen;
- initiatieven genomen worden om die ontbrekende kennis te vergaren door samenwerking met universiteiten en hogescholen (via Master proeven, wat we nu al doen, of doctoraten) of via deelname aan binnenlandse of Europese onderzoeksprojecten (bvb. het project INNOvative Energy Recovery Strategies) en door samenwerking met buitenlandse organi-

saties zoals Stichting Rioned in Nederland, DWA in Duitsland, Aluseau in Groot-Hertogdom Luxemburg en andere EWA-partners.

De nieuw aangestelde VLARIO projectleider kennisbeheer zal hierin een cruciale rol spelen. Jullie zullen ing. Liesbeth Theunis dan ook vaak tegen komen in de komende maanden!

Een overlegplatform zijn betekent dat alle adviezen, rapporten, stand-

punten vanuit de werkgroepen tot stand komen in overleg met alle belanghebbende spelers in de sector: overheid, aannemers, rioolbeheerders, producenten, onderzoekers en adviesbureaus. Dit is een uniek aspect van VLARIO. Zo wordt kennis gedeeld en "kunde" overgedragen (opleidingen!) en kan VLARIO ook een bijdrage leveren tot de regelgeving en het beleid (zo heeft VLARIO een aanzienlijke bijdrage geleverd tot het tot stand komen van de nieuwe Code van Goede Praktijk en van de nieuwe Gewestelijke Stedelijke Verordening Hemelwater).

VLario staat ten dienste van de rioleringssector en hoopt dat nog lang en steeds beter te blijven doen.

De nieuwe gewestelijke verordening hemelwater - een toelichting over de belangrijkste wijzigingen

De tweede principiële goedkeuring van de **nieuwe gewestelijke verordening hemelwater** is een feit. **Mevrouw Isabel Jacobs, kabinetschef van Vlaams Minister Muyters bevoegd voor Ruimtelijke Ordening** gaf een toelichting

Aanbevelingen uit blauwdruk Europese Commissie geanalyseerd

De CIW nam kennis van de aanbevelingen van de Europese Commissie in haar *blauwdruk voor het behoud van de Europese wateren* en van haar evaluatierapport over de eerste generatie stroomgebiedbeheerplannen.

De *blauwdruk voor het behoud van de Europese wateren* van 14 november 2012, is een strategie die ervoor moet zorgen dat er voldoende water van goede kwaliteit voor handen is voor de behoeften van de mens, de economie en het milieu. De strategie van de Europese Commissie is geënt op drie sporen:

- De uitvoering van het huidige Europese waterbeleid verbeteren door betere toepassing van de bestaande wetgeving.
- De integratie van de waterbeleidsdoelstellingen in andere relevante beleidsdomeinen (zoals landbouw, visserij, energie uit hernieuwbare bronnen, vervoer en de cohesie- en structuurfondsen) versterken.
- Hiaten in het bestaande instrumentarium wegwerken om zo duurzaam watergebruik te stimuleren.

Onder coördinatie van de werkgroep Kaderrichtlijn Water analyseren de betrokken werkgroepen momenteel hoe met de aanbevelingen van de Europese Commissie rekening kan gehouden worden bij de verdere voorbereiding van de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen en hoe ze kunnen doorvertaald worden bij de afwerking van de tweede waterbeleidsnota. Concrete voorstellen zullen voorgelegd worden op de CIW-vergadering van 7 mei. Hierover werd tijdens de VLARIO-dag een uiteenzetting gegeven door de Vlaamse Milieumaatschappij – de presentatie is raadpleegbaar via de website van VLARIO.

De blauwdruk en het evaluatierapport kunnen geraadpleegd worden via de [website van de Europese Commissie](#).

over de belangrijkste wijzigingen. Wij willen benadrukken dat het enkel gaat over eerste principiële goedkeuring en dat deze verordening zeker nog niet definitief is.

Situering

In 1999 werd een eerste verordening inzake hemelwater uitgevaardigd, die in 2004 werd vervangen door een fundamenteel strengere verordening. Deze voorzag in de plaatsing van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en buffervoorzieningen met vertraagde afvoer bij alle vergunningsplichtige gebouwen groter dan 75 m² en verhardingen groter dan 200 m².

Er is een achttal jaar ervaring mee opgedaan. Hierbij werd ondermeer vastgesteld dat de overloop van de geplaatste hemelwaterputten rechtstreeks aangesloten wordt op de rioleling, waardoor het rioolstelsel ook rechtstreeks belast wordt in geval van extreme regenbuien en de buffercapaciteit van de putten ontoereikend is. Bovendien bevat de huidige verordening tal van vrijstellingen en drempelwaarden, waardoor bepaalde werken niet gevat zijn door de verordening.

In het globale evaluatierapport overstromingen november 2010 van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) van 12 mei 2011 en de resolutie van het Vlaams Parlement van 7 juli 2011 betreffende het beheersen van wateroverlast in het kader van een integraal waterbeleid is de herziening van de gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater opgenomen.

Op 25 mei 2012 hechtte de CIW haar goedkeuring aan de principes en de inhoud op hoofdlijnen van een gewijzigde gewestelijke stedenbouwkundige verordening hemelwater. In oktober 2012 bezorgde de CIW een ontwerp-tekst van verordening. De CIW wees er wel op dat bepaalde parameters niet ingevuld waren en onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd. Uiteindelijk werd een consensus en compromisvoorstel bereikt tussen de riool- en waterloopbeheerders, o.m. over welke bufferingsvoorwaarden moeten worden toegepast bij het lozen van hemelwater in een waterloop.

In februari 2013 keurde de Vlaamse Regering een ontwerp van verordening goed, die verder bouwt op de hoofdlijnen van het CIW-voorstel. De dimensioneringseisen uit het CIW-voorstel m.b.t. de grootte van de hemelwaterput, infiltratie- en buffervoorziening werden overgenomen maar eenvoudiger opgebouwd, waardoor de GSV in de praktijk gemakkelijker toepasbaar en controleerbaar wordt.

Principes en hoofdlijnen van de nieuwe verordening

Hierbij is vertrokken van de principes en de uitgangspunten van CIW, o.m.

- Bestaande gebouwen en verhardingen vallen bij uitbreiding (deels) onder toepassingsgebied van de GSV. Dit win-back principe wordt thans reeds toegepast in de bestaande GSV in Vlaams-Brabant.
- Scheiden van afvalwater en hemelwater wordt op elk perceel van toepassing.
- De drietrapsstrategie "vasthouden – bergen - afvoeren" zal moeten toegepast worden op elk perceel.
- Bij "vasthouden" wordt maximaal geopteerd voor hergebruik (waar mogelijk) en infiltratie op eigen terrein.

De nieuwe GSV is enkel van toepassing op privaat domein. Voor het openbaar domein wordt verwezen naar de Code van Goede praktijk. Nieuw in de gewijzigde GSV is evenwel dat nieuwe verkavelingen met wegeaanleg wél onder het toepassingsdomein van de GSV vallen. In deze gevallen wordt een collectieve infiltratie- of buffervoorziening verplicht voor de verharde wegoppervlakte; de eventuele afvoer naar openbare waterlopen of RWA-leidingen wordt geminimaliseerd.

Voor het bepalen van de oppervlaktes die in beschouwing worden genomen bij de uitbouw van de maatregelen (hemelwaterput, infiltratie- of buffervoorziening) zijn een aantal rekenregels opgesteld.

In hoofdlijnen komt de inhoud van de ontwerp-verordening hierop neer:

- Verplichte plaatsing van een hemelwaterput
- Verplichte plaatsing van een infiltratievoorziening
- Dimensionering van de infiltratievoorziening in functie van de oppervlakte
- Bij uitbreiding wordt een gedeeltelijke win-back gerealiseerd
- Bij nieuwe verkaveling wordt collectieve infiltratie en buffering voorzien.

Bij nieuwbouwwoningen en herbouwen van woningen is een hemelwaterput van minimum 5.000 liter verplicht. Bij (kleine) uitbreidingen en verbouwingen is geen nieuwe put vereist.

Voor andere gebouwen, groter dan 100 m², dient ook een hemelwaterput te worden geplaatst. De inhoud wordt bepaald aan de hand van 50 liter / m² dakoppervlakte, met een maximum van 10.000l. Enkel indien groter hergebruik kan aangetoond worden, kan een grotere put geplaatst worden.

Gebouwen met een groendak zijn niet verplicht een hemelwaterput te plaatsen.

Elke constructie (zowel gebouwen als verhardingen) die groter is dan 40 m² dient over een infiltratievoorziening te beschikken. Zo zorgt de uitbouw van een infiltratievoorziening voor een verdere aanvulling van de grondwatertafel wat belangrijk is in de strijd tegen verdroging.

De koppeling met vergunningsplicht blijft dus het uitgangspunt om praktische redenen. Bovendien is ook de impact van dergelijke kleine constructies op het watersysteem beperkt.

Voor kleine percelen, kleiner dan 250 m², wordt een uitzondering gemaakt gezien de beperkte oppervlakte voor de installatie van een dergelijke voorziening.

De dimensies van de infiltratievoorziening worden berekend aan de hand van de oppervlakte van de constructie of gebouw.

- 4m² infiltratieoppervlakte per 100 m² afvoerende oppervlakte
- 2500 liter / 100 m² buffervolume.

Het CIW-voorstel, waarbij een complexe grafiek nodig is om de grootte van de infiltratievoorziening te bepalen, wordt wegens te complex, niet weerhouden.

Dergelijke installaties kunnen zowel open wadisystemen zijn als ondergrondse technische constructies. In heel wat nieuwe ontwikkelingen wordt dit principe van open wadi's reeds toegepast voor de opvang en infiltratie van hemelwater.

Indien een hemelwaterput is geplaatst, mag deze gedeeltelijk in mindering gebracht worden van de dimensies van de infiltratievoorziening – max. 60 m². Volgens CIW komt dit overeen met het gemiddelde hergebruik dat bij woningen kan gerealiseerd worden door een regenwaterput.

Voor groendaken kan de oppervlakte gedeeld worden door 2.

In geval van uitbreiding aan een bestaande constructie of verharding wordt (een deel van) de bestaande oppervlakte mee aangesloten op de

infiltratievoorziening of hemelwaterput, waardoor een gedeeltelijke win-back wordt gerealiseerd.

In het voorbeeld wordt een beperkte uitbreiding voorzien aan een gebouw. Dan moet in dit geval minstens 2 x de dakoppervlakte van deze uitbreiding in rekening gebracht worden.

Bij verkavelingen waarbij voorzien wordt in de aanleg van nieuwe wegen, moet de infiltratie of buffering collectief worden voorzien.

De voorkeur voor collectieve voorzieningen berust op het feit dat verkavelingen vaak bestaan uit percelen en verharde oppervlaktes die individueel niet groot genoeg zijn om een werkende buffervoorziening (met vertraagde afvoer) te voorzien. De collectieve voorzieningen komen bovendien na realisatie van de verkaveling vaak in het beheer van de gemeenten waardoor er meer garanties zijn op een goed beheer.

Bovenop de verharde wegoppervlakte dient bijkomende opvang, buffering en infiltratie voorzien te worden in de collectieve voorzieningen à rato van 80 m²/kavel. Op deze manier wordt – ook in een dichte bebouwingscontext – voorzien dat de veelal van vergunning vrijgestelde werken voor de aanleg van een oprit of terras bij de individuele woningen aan de basisprincipes van de verordening zouden ontsnappen. Hierdoor wordt ook vermeden dat deze verharde oppervlakken rechtstreeks aangesloten zouden worden op de riolering wegens te beperkte tuinoppervlakte.

Bij de realisatie van de bebouwing en verhardingen in dergelijke verkavelingen blijft de verordening uiteraard onverminderd van toepassing.

Het ontwerp betekent een gevoelige verstrenging ten opzichte van de thans geldende verordening uit 2004:

- de ondergrens voor overdekte constructies wordt verlaagd van 75 m² naar 40 m²;
- de ondergrens voor verhardingen wordt verlaagd van 200 m² naar 40 m²;
- de vrijstelling voor kavels kleiner dan 300 m² wordt geschrapt; enkel voor infiltratievoorzieningen wordt nog een drempel van 250 m² kavelgrootte voorzien om eventuele negatieve effecten op aanpalende percelen in een verstedelijkte context te vermijden;
- de minimale inhoud van de hemelwaterputten wordt opgetrokken van 3000 liter naar 5000 liter;

- de dimensies voor de infiltratievoorzieningen worden verstrengd.

Opmaak van hemelwaterplannen

De opmaak van een hemelwaterplan zal vooral lokale kennis vereisen en ook de oplossing dient gezocht te worden op het lokale niveau (vasthouden van hemelwater doen we immers ter plaatse). Het vinden van de beste oplossing zal bovendien afstemming vragen tussen de verschillende (gemeentelijke) beleidsdomeinen (natuur, ruimtelijke ordening, leefmilieu, infrastructuur,...) Het lijkt dan ook logisch om voor de opmaak van een hemelwaterplan de gemeente als trekker aan te duiden.

Men zal dit als gemeente echter niet alleen kunnen want :

- water stopt niet aan de gemeentegrenzen
- er zal in een aantal gevallen moeten worden afgevoerd naar een waterloop van een andere beheerder of andere gemeente
- een link zijn met de aanleg van riolering door de rioolbeheerder

Bij de uitwerking van de procedure zal er over gewaakt worden dat de afstemming met alle betrokkenen verzekerd moet zijn. Het is niet de doelstelling om de opmaak van een hemelwaterplan op korte termijn te verankeren in wetgeving en op deze manier te verplichten voor alle gemeenten.

De CIW wil de gemeente echter niet in de kou laten staan bij de opmaak van dit plan. Het is daarom de bedoeling om vanuit de CIW een methodologie ter beschikking te stellen die de opmaak van een dergelijk plan kan vereenvoudigen en een uniforme aanpak nastreeft. Deze methodologie zal voor een basisplan worden uitgewerkt tegen medio dit jaar en voor een detailplan tegen einde van het jaar.

De procedure is al op hoofdlijnen bekeken en wordt momenteel nog verder uitgewerkt. Hoe ziet deze procedure er dan in hoofdlijnen uit ?

Grosso-modo wordt er een onderscheid gemaakt tussen de inventarisatiefase en de uitwerking van een integrale visie.

- Opmaak van de inventaris
- een eerste stap in de opmaak van een hemelwaterplan is het in kaart brengen van de huidige situatie. Het respecteren en het behouden van “het natuurlijk waterpatroon” zal een belangrijke leidraad vormen voor het vermijden van wateroverlast, vandaar is

er ook de noodzaak om eveneens de historische kennis in kaart te brengen.

Deze inventarisatie geeft al een antwoord op volgende vragen :

- welke zones in de gemeente naar welke infiltratiezones of afwateringsassen afwateren;
- waar is hemelwater nog aangesloten op de riolering en dringt een afkoppeling zich op;
- waar is bijkomende infiltratie/buffering noodzakelijk en/of mogelijk;
- waar is er een scheiding tussen hemelwatervoorzieningen voor het ter plaatse houden en deze die instaan voor transport.

Nadien kan men ook de geplande toestand (onder meer inzake ruimtelijke ordening) in kaart brengen en zal al snel duidelijk worden waar er zich opportuniteiten (o.a. voor multifunctioneel ruimtegebruik) kunnen voordoen.

2. Uitwerken van een integrale visie

Bij het uitwerken van een integrale visie is het, zoals al zo dikwijls gesteld, belangrijk om het hemelwater maximaal ter plaatse te houden en niet (versneld) verder stroomafwaarts af te voeren. Ruimtelijk betekent dit dat naast minimale verharding en maximaal hergebruik, voor nieuwe ontwikkelingen eventuele infiltratie of bufferingsvoorzieningen als essentieel onderdeel binnen deze ontwikkeling voorzien moet worden. Zo beantwoordt deze integrale ruimtelijke visie niet alleen aan de principes van integraal waterbeleid maar evenzeer aan de ruimtelijke principes van zuinig ruimtegebruik en het vrijwaren van de open ruimte.

In sterk verstedelijkt gebied kan hiervoor de openbare infrastructuur ingeschakeld worden als buffer- en infiltratiesysteem voor piekperiodes in zomer en winter. Dit gebeurt (bij voorkeur) via ontharding en via tijdelijke opslag op wegen, pleinen en parken. Dit veronderstelt wel een vernieuwde vorm van wijkplanning. Meervoudig ruimtegebruik en het terugdringen van de verhardingsgraad worden hierbij als sleutelbegrippen gehanteerd.

Bij het uitwerken van een integrale visie zullen we echter ook oog moeten hebben voor de kostprijs van de oplossing. Technisch kan veel maar het moet in deze economisch moeilijke tijden nog wel allemaal betaalbaar blijven.

Om op korte termijn al te kunnen beschikken is er voorzien om een onderscheid te maken tussen een basisplan en een detailplan.

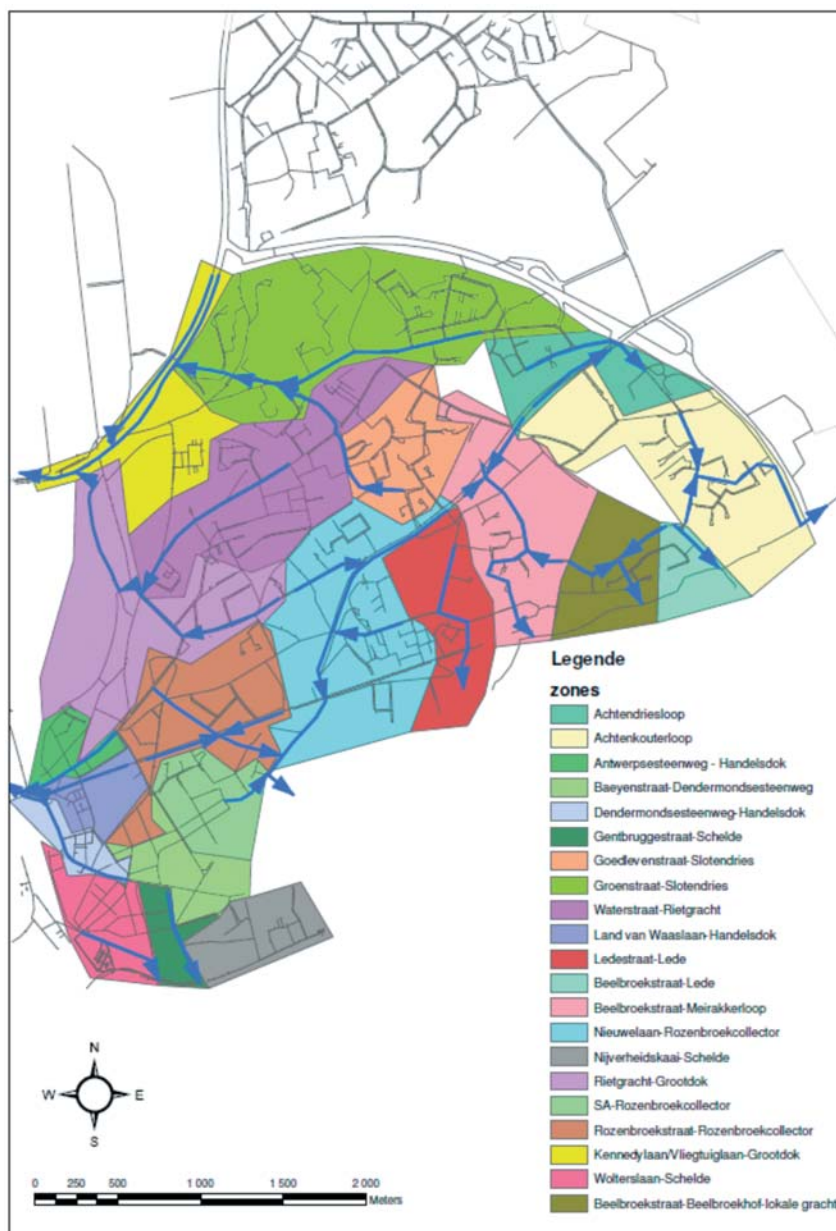
In een basisplan wordt getracht om op een kaart de gemeente in te delen in verschillende afstromingsbieden en aan te duiden waar :

- regenwater voldoende kan infiltreren. In deze zone moet er in principe geen collectieve oplossing worden voorzien;
- regenwater geen natuurlijke afvoer meer heeft en dus er een collectieve oplossing moet komen hierbij de 3 trappenstrategie natuurlijk in het achterhoofd te hebben;
- men vandaag knelpunten heeft vb. regenwater naar de riool en er zal moeten gewerkt worden aan een oplossing.

Deze methodologie zal ter beschikking zijn medio 2013.

In een detailplan gaat men tot op straatniveau de in het basisplan uitgewerkte oplossing gaan uitwerken en zal er ook een aantal oplossingen moeten gemodelleerd worden. Dit model zal ter beschikking zijn tegen einde 2013.

Nadien zou men ook nog kunnen net als de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen van afvalwater ook voor hemelwater kunnen overgaan tot het opmaken van een uitvoeringsplan. Ook hier zou dit plan als bij het GUP een antwoord kunnen bieden op de vragen wie doet wat tegen wanneer ? Dit plan maakt strikt genomen geen deel uit van een hemelwaterplan.

Septische putten

Overzichtsdocument betreffende vloeibaarmaker is beschikbaar: Bij architecten, studie bureaus en andere rioolontwerpers bestaat er heel wat onduidelijkheid betreffende de functie, de inplanting en werking, alsook de wettelijke regelgeving en voorschriften alsook normen aangaande dit rioleringsonderdeel. Hierdoor ontstaan er problemen bij bouwdoosiers en keuringen van de private riolering. Op de volgende pagina's vindt u een samenvatting van dit dossier. De volledige versie is raadpleegbaar via de website van VLARIO.

Agenda najaar

- **Opleiding afkoppelingsadviseur** – 3 en 10 september 2013
- **Vervolmakingssessie afkoppelingsadviseur** – 1 of 8 oktober 2013
- **Opleiding ontwerp van rioleringen** – oktober/november 2013
- **Opleiding Visuele inspectie voor rioolbeheerders** - okt/nov 2013
- **Opleiding Visuele inspectie voor inspecteurs** - okt/nov 2013.

Het programma van elk van deze activiteiten, alsook een inschrijvingsformulier vindt u in bijlage.

U kan deze info eveneens terugvinden op www.vlario.be → activiteiten → opleidingen.

Verantwoordelijke uitgever: Wendy Francken

VLARIO vzw - De Schom 124, 3600 Genk

tel.: 03/827.51.30 - fax: 03/289.01.40 - www.vlario.be - info@vlario.be

Voorbehandelingsinstallaties

(septische putten of gelijkaardige inrichtingen voor de behandeling van huishoudelijk afvalwater ter verwijdering van vetstoffen, bezinkbare en drijvende stoffen)

VLARIO
OVERLEGPLATFORM

1

Wanneer moet bij een woning/gebouw een voorbehandelingsinstallatie voor huishoudelijk afvalwater worden geplaatst?

1.1

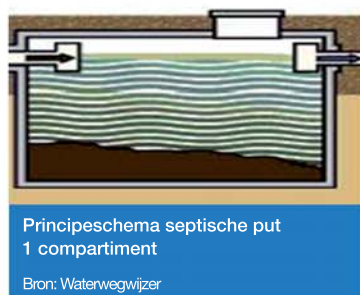
Collectief te optimaliseren buitengebied

Momenteel is in het collectief te optimaliseren gebied (geoloket.vmm.be/zonering) nog geen rioolaansluiting voor afvalwater op een operationele waterzuiveringsinstallatie aanwezig maar deze wordt op termijn wel voorzien. In afwachting van de collectieve afvalwaterzuivering, is men volgens Vlarem **verplicht** al het afvalwater (**grijs afvalwater en zwart afvalwater**) minstens te behandelen in een voorbehandelingsinstallatie. Het effluent van de voorbehandelingsinstallatie dient aangesloten te worden op de aanwezige infrastructuur (afvalwaterriool, ingebuisde gracht, open gracht of sterfput).

Dit kan gerealiseerd worden door:

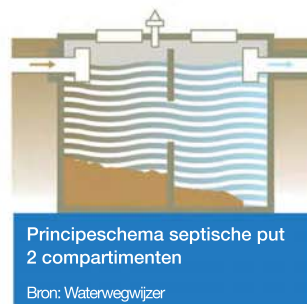
- Grijs en zwart afvalwater aan te sluiten op een septische put van minimum 3000 liter (600 liter/IE vanaf meer dan 5 IE en 450 l vanaf 11 IE), zoals opgenomen in tabel 1.
- Specifieke afvalwaters (bv. grootkeukens, restaurants / bakkerijen) aan te sluiten op een afscheider (vetafscheider / zetmeelafscheider), gevolgd door een septische put. Het zwart water en overig grijs afvalwater van deze gebouwen wordt aangesloten op een septische put.

Verschillende
varianten van
een septische
put/bezinkput
voor grijs en
zwart afvalwater:

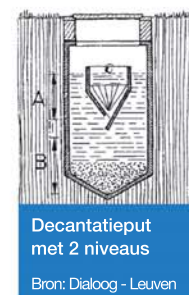
Principeschema septische put
1 compartiment

Bron: Waterwegwijzer

Principeschema septische put
2 compartimenten

Bron: Waterwegwijzer

Decantatieput
met 2 niveaus

Bron: Dialoog - Leuven

Wanneer de riolering uiteindelijk wordt aangesloten op een operationele RWZI, hangt het van de afwateringssituatie of de aard van de toegepaste zuiveringstechnologie af of de voorbehandelingsinstallatie wordt kortgesloten of niet. Afscheiders voor specifieke afvalwaters blijven behouden.

1.2

Collectief te optimaliseren buitengebied

In Centraal gebied of collectief geoptimaliseerd buitengebied is afvalwaterriolering aanwezig, die verbonden is met een operationele waterzuiveringsinstallatie. In dit gebied ben je verplicht het afvalwater aan te sluiten op het afvalwaterriool.

Afscheiders zoals vetvanger en zetmeelafscheider dienen ook in dit gebied geplaatst te worden als voorbehandeling van specifieke afvalwaters, vooraleer te lozen in de openbare riolering. Gewoonlijk wordt dit opgelegd in milieu- of bouwvergunning.

Of in dit gebied ook gebruik moet worden gemaakt van een voorbehandelingsinstallatie zoals bv. septische put, vooraleer te lozen in de openbare riolering, hangt af van de afwateringssituatie op privédomein én op openbaar domein. Het college van burgemeester en schepenen kan in dit gebied een voorbehandelingsinstallatie opleggen als de afwateringssituatie of de aard van de toegepaste zuiveringstechnologie het vereist.

Afhankelijk van de beschikbare helling in combinatie met buisdiameter en debiet op privédomein kan ook de bouwheer overgaan tot het plaatsen van een voorbehandelingsinstallatie of kan dit worden opgelegd door de rioolbeheerder, om verstoppingen te voorkomen. De voorbehandelingsinstallatie in centraal gebied en collectief geoptimaliseerd gebied ontvangt gewoonlijk enkel zwart water (zwart en grijs is eventueel mogelijk bv. bij overgang van collectief te optimaliseren naar collectief geoptimaliseerd buitengebied).

2

Een overzicht van opvang- en voorbehandelingsputten voor huishoudelijk afvalwater (zwart + grijs)

In België en Nederland circuleren heel wat verschillende benamingen voor een septische put en andere opvang- en voorbehandelingsputten voor huishoudelijk afvalwater. Algemeen kan gesteld worden dat de zuivering van deze voorbehandelingsinstallaties niet verregaand genoeg is om als individuele waterbehandeling te gelden.

- Grijs en zwart afvalwater kunnen behandeld worden in een ruim gedimensioneerde septische put (minimum 3000 liter). Er zijn verschillende varianten, bestaande uit 1 enkel compartiment of meerdere compartimenten in serie of een decantatieput met 2 niveaus.
- Zwart afvalwater kan behandeld worden in een septische put (minimum 2000 liter) met 1 enkel compartiment of meerdere compartimenten. Een put met een enkel compartiment wordt eerder een bezinkput of beerput genoemd.
- Specifieke afvalwaters kunnen behandeld worden in een afscheider (slib/zandvanger, vetafscheider, zetmeelafscheider)

Om de goede werking van voorbehandelingsinstallaties of opvangputten te vrijwaren en de openbare gezondheid niet te schaden, dienen de installaties regelmatig geruimd te worden. In het algemeen geldt dat hoe meer biologische afbraak plaatsvindt (zeer temperatuursafhankelijk), hoe minder geruimd moet worden. Zo moet een septische put met 1 compartiment vaker geruimd worden dan een bezinkput met 2 niveaus en moet deze vaker geruimd worden dan een septische put met meerdere compartimenten. Er wordt aanbevolen de septische put te ruimen als hij voor meer dan 70% gevuld is met septisch materiaal. Septisch materiaal moet afgevoerd worden naar een openbare waterzuiveringsinstallatie. Specifiek slib afkomstig van een vetafscheider, zetmeelafscheider, ... moet afgevoerd naar een daarvoor erkende verwerker.

Een zeer belangrijk punt bij het ontwerp of heraanleg van de privériolering en bij plaatsing van (voor)behandelingsinstallaties is de verluchting. Bij de biologische afbraak (septische gisting of rotting) worden gassen gevormd (waaronder methaangas) die langs een verluchtingspijp moeten kunnen ontsnappen omdat de druk in de put anders te hoog zou oplopen. De verluchting moet ervoor zorgen dat de drukverschillen niet rechtstreeks inwerken op de reukafsluiters van sanitaire toestellen, zodat hun waterslot behouden blijft en

3

Hoeveel IE in rekening brengen als het gebouw niet uitsluitend voor bewoning wordt gebruikt?

Als het gebouw niet enkel voor bewoning gebruikt wordt, kan men de benodigde inhoud van de voorbehandelingsinstallatie voor huishoudelijk afvalwater berekenen met behulp van het aantal IE, opgenomen in de technische toelichting van deel 4 van de code van goede praktijk (cijfers uit het “Besluit van de Waalse Regering dd. 6 november 2008 tot bepaling van de sectorale voorwaarden voor de individuele zuiveringsstations en –systemen geïnstalleerd in afwijking van de verplichting tot aansluiting op riolering”).

4

Nuttige links

Vademecum Praktisch afkoppelen van hemelwater www.vlario.be

Waterwegwijzer bouwen en verbouwen www.vmm.be/water/waterwegwijzerbouwen

Vlarem II-wetgeving www.lne.be/themas/vergunningen/regelgeving

Code van goede praktijk voor ontwerp, aanleg en onderhoud van rioleringsystemen www.integraalwaterbeleid.be

Geoloket zonering geoloket.vmm.be/zonering/